

HANDEN GEVULD MET ADDERS

HANDS FILLED WITH VIPERS

Ron Bronckers

De lezer van *Litteratura Serpentina* is mogelijk bekend met mijn niet te stoppen belangstelling voor de geschiedenis betreffende de jacht op adders in met name Frankrijk. Geen onderwerp waar iedere slangenliefhebber warm voor zal lopen, maar ik ben nu eenmaal behept met een virus waar geen remedie tegen bestaat. Nog steeds is er, na bijna vijftien jaar intensief speuren, de hoop om iets te vinden wat ik nog niet eerder ben tegengekomen. Enige tijd geleden was er weer zo'n geluismomentje, toen mij een bijzondere prentbriefkaart ten deel viel. Het betrof een tot dan toe voor mij onbekende afbeelding van de beroemde adderjager Paulus. Niet lang daarna ontving ik van dr. Marcel van der Voort een oud, Nederlandstalig artikel waarin aandacht besteed werd aan Pelletier, ook geen onbekende onder de adderjagers. Allebei de moeite waard om te presenteren en aldus geschiedt nu.

Paulus

Louis Paul Brun, alias Paulus, is al een paar keer de revue gepasseerd in dit periodiek (Bronckers 2013; 2017). Zijn relatie met adders en andere slangen in het algemeen was paradoxaal, zoals te zien is op diverse prentbriefkaarten. Het ene moment zag men hem vrolijk zitten tussen zijn geliefde reptielen (zie afbeelding 1) en vervolgens stond hij voor een groot publiek levende slangen te villen met zijn tanden. Ook in verhouding tot zijn medemens was Paulus grillig van aard zoals blijkt uit onderstaand Frans krantenartikel.

L'Ouest-Éclair, 20 juli 1920

EEN HANDVOL ADDERS NAAR HET HOOFD VAN EEN GENDARME

Grenoble, 19 juli. - Een zekere Paulus, die in de zomer zijn brood verdient door te jagen op

Ron Bronckers

The reader of *Litteratura Serpentina* probably knows me for my unstoppable interest in the history about the hunt on vipers mainly in France. This is not a subject which normally pleases snake lovers, but I'm caught by a virus and there is no remedy for it. And after an intensive search of nearly 15 years I can still find a lot that I've never seen before. Some time ago such a happy moment occurred again when I found a special postcard. It displayed an, up until then unknown to me, picture of the famous viper hunter Paulus. Not long after this, I received an old Dutch article from Dr. Marcel van der Voort which was dedicated to Pelletier, also a known viper hunter. Both of them deserve to be written about, as I will do now.

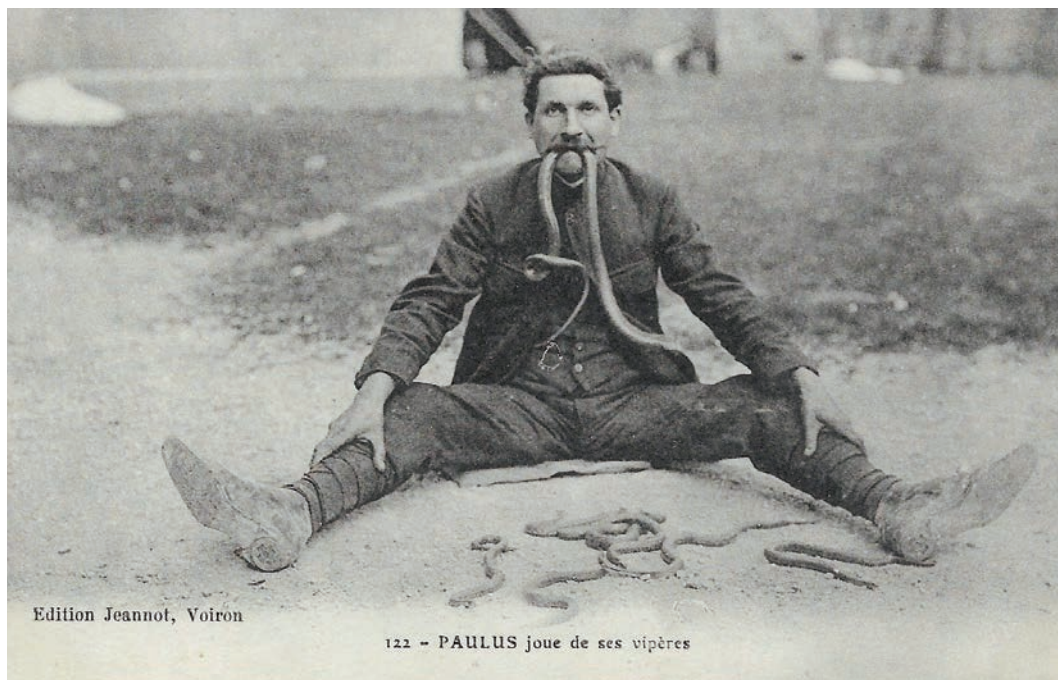
Paulus

There has been written already a few times about Louis Paul Brun in this journal (Bronckers, 2013, 2017). His relationship with vipers and other snakes was paradoxically, as can be seen on various postcards. One moment he could be seen sitting happily amongst his reptiles (see image 1) and at the other moment he was skinning live snakes in front of a big audience. Also towards other people he was erratic in nature as the French newspaper article below shows.

L'Ouest-Éclair, 20 juli 1920

A HANDFUL OF VIPERS TO THE HEAD OF A POLICE OFFICER

Grenoble, July 19th - A certain Paulus who makes a living during the summer with hunting for vipers, numerous in our surroundings, was walking along a road yesterday with a basket filled with live vipers which he took to a doctor in Voiron. A police officer appeared who didn't

Edition Jeannot, Voiron

122 - PAULUS joue de ses vipères

Afbeelding 1. Louis Paul Brun spelend met zijn adders en een ongevaarlijke slang tussen zijn kaken geklemd
 Image 1. Louis Paul Brun playing with his vipers and a harmless snake pinned between his teeth (Coll. R.J.C. Bronckers).

adders, talrijk in onze streken, was eergisteren aan het wandelen langs een weg, een mand vol levende adders naast zich, die hij naar een dokter in Voiron droeg. Toen verscheen een gendarme die Paulus niet kende en die, tot zijn voordeel, onvoldoende gewaarschuwd was voor diens onverzorgde voorkomen. Hij vroeg hem om zijn papieren. In reactie daarop stak Paulus zijn hand in de wildmand en haalde er een handvol reptielen uit die hij naar het hoofd van de geschokte gendarme gooide. Gelukkig deden ze geen kwaad. Een aantal adders bleef aan de tuniek van de gendarme hangen, die ze afschudde alvorens ze tijd hadden om te bijten. De te opvliegende Paulus werd gearresteerd.

Eveneens verschenen in *Le Radical* en *Le Petit Troyen* op 18 juli 1920.

Pelletier

Ook aan Edmond Pelletier werd reeds aandacht besteed (Bronckers 2014). Hij stond ooit

knew Paulus and wasn't warned about his untended appearance. The police officer asked for his papers. As a reaction to this demand, Paulus grabbed a handful of reptiles from the basket which he threw to the head of the shocked police officer. Luckily they caused no harm, a few vipers got stuck on the tunic and the police officer shook them off before they had the chance to bite. The quick-tempered Paulus was arrested.

Pelletier

Edmond Pelletier also received some attention in the past (Bronckers 2014). He was seen on a series of postcards and even appeared in a silent movie. It was preferred to picture him as an odd person who liked to cuddle with vipers (see image 2). But he was also skilled in beating his loved ones with a stick. His fame wasn't limited to France and an article about him was published in a Dutch newspaper in the twenties of the previous century.

Edmond PELLETIER, le charmeur de Vipères de RÉCLOSES (S.-etM.)

Depuis 1910, Edmond PELLETIER a détruit environ 900 vipères par an (935 en 1908). Tout en chassant les vipères, E. PELLETIER est parvenu à en apprivoiser peu à peu quelques beaux spécimens, si bien qu'il vit maintenant en très bonne intelligence avec ses dangereux reptiles

Photo Deschamps

Edit. La Vie au Patronage - Antony (Seine)

Afbeelding 2. Edmond Pelletier beleeft een innig moment met enkele gevangen adders, die krielen in zijn handen. Image 2. Edmond Pelletier experiences a loving moment with several captured vipers that crawl in his hands (Coll. R.J.C. Bronckers).

model voor een reeks prentbriefkaarten en figureerde zelfs in een stomme film. Het liefst beeldde men hem af als een zonderling figuur die graag met adders knuffelde (zie afbeelding 2), maar hij kon ook goed overweg met een stok om zijn dierbaren mee te slaan. Zijn bekendheid bleef niet beperkt tot Frankrijk en er verscheen in de jaren twintig van de vorige eeuw onderstaand artikel over hem in een Nederlands dagblad.

Het Centrum, 04 november 1927

EEN ADDER-BEZWEERDER

Mag men een Parijs blad geloven, dan leeft er in Frankrijk een man, die men een adderbezweerder zou kunnen noemen. Edmond Pelletier woont te Recloses in het departement Seine-et-Marne, waar iedereen hem kent als een verdelger van adders. Deze zomer is hij op verzoek van een landeigenaar uit de buurt van Tours diens bossen van adders komen zuiveren en bij die gelegenheid heeft hij ook te Tours herhaaldelijk kunsten vertoond met veertien door hem getemde reptielen. Hij windt de dieren rond zijn hals, drukt hen aan zijn blote borst, enz. Hij zegt dat de schilder Aimé Moreau, die hem om levende adders vroeg, hem op het denkbeeld heeft gebracht de gevaarlijke dieren te bezweren.

Eveneens verschenen in *De Limburger Koerier* op 29 oktober 1927 en *De Indische Courant* van 02 december 1927.

Literatuur - Literature

- Bronckers, R. (2013). De premiejacht op adders in Frankrijk. Een beroep in (prentbrief)kaart gebracht. Deel 8: Louis Paul Brun, bijgenaamd Paulus / Bounty hunting for vipers in France. The picture postcard mapping of a profession. Part 8: Louis Paul Brun, nicknamed Paulus. *Litteratura Serpentina* 33(3): 132-139.
- Bronckers, R. (2014). De jacht op adders in het bos van Fontainebleau / The hunt for vipers in the woods of Fontainebleau. *Litteratura Serpentina* 34(2): 94-103.
- Bronckers, R. (2017). De onmisbare adderjager / The indispensable viper hunter. *Litteratura Serpentina* 37(3): 133-135.

Het Centrum, 04 november 1927

A VIPER WISPERER

If you believe what is written in a Paris newspaper, there lives a man in France who can be called a snake whisperer. Edmond Pelletier lives in Recloses in the province Seine-et-Marne where everybody knows him as the exterminator of vipers. This summer he clears the forest, on request of a landowner in the neighborhood of Tours, of vipers and on occasion he repeatedly showed his skills with fourteen reptiles which are tamed by him in Tours. He winds the animals around his neck, pushes them to his bare chest etc. He says that the painter Aimé Moreau, who asked him about live vipers, inspired him to control these dangerous animals.

Also published in *De Limburger Koerier* on October 29th 1927 and the *Indische Courant* on December 2nd 1927.

Translation into English: Raymond Kuijf.